

КЪМР - ни Башчысы

Арсен КАНОКОВ:

«Араны бла регионланы бирге ишлеулери эл мюлкю айнытыгъа уллу себеплик этеди»

Озган жылда Москвада «Алтын кюз арты-2012» төрлеу агропродушленность кермюк бардырылганды. Анга Къабарты-Малкар да къатышды. Биринчи баргъан делегациясыз Арсен Канокос башчылык этеди. Кермюкню мезиунде РФ-ни Правительствоюну Председатели Дмитрий Медведев КЪМР-ни экспозициясына да кере барганды эмда бу бермюде ишленгенли жетишилмерине бла анда кързотпоглен агропродушлеу уллу багъа бичгенди.

Къабарты-Малкарны Башчысы Арсен Канокос правительствоюну председателини эл мюлк кермюкчг къараргъа келгени Россияны ошунчалары бөлмюню айнытыгъа уллу эс бургъанларна шарттык этгени айрыл айтханды «Бусагъада» -дегенди ол, кермюкню июсонден кесини оюунун айта. - Россияни эл

мюлкюню айнытыуда жангы, бютюн къыйматлы амалла хайырландыдыла, Федеральнын арадан анга уллу болушук этеди. Ол а регионланы башламчылык этерге, бютюнда иги ишлерге келгендирди. АПК-гъа себеплик эту жаны бла программаланы азытмагъа, налог ытгаланы сакъларгъа сев берил, Россияни Правительствоюну башчысы эл мюлк федеральнын властыланы баш магъаналы ишлеринден бири болганын кързотгенди.

Бизде агропродушленность комплекс экономиканы алгъа зитген локомотивден бирди. Тахта кетелле өдюрюнде, малчылыкгъа уллу инвестиция салымла этедила. Таш къыралла бла, ол санда Италия бла бирге таммланчыла турган проекте да бардыла. Жангыртълган, бютюн уллу файда берген

производстволаны къурауа эчи магына бериле-ди. Аны хайырындан АПК тутучулу айныл барды. Севз ючюнд, былтур мирзелюк битимледен бизни ресурсларында 14,7 процентте кеп алыннганды. Эт чыгарыуу -14 процентте, сют 10 процентте өгенди.

Уллу агропредприятиланы къуруну социальны магынасы да барды. Ала адамланы иш бла жалчытыргъа болушадыла. Севз ючюнд айтханда, республиканы кюнчыгыш жанында къураула турган PLAMA техноклар асламысында жер-жерли агропродушленность комплексни продукиясыны жарашдыруу бла кюреширджи. Анда 11 миниге жуук ишчи жер къураулыкды.

КЪМР-ни Башчысыны бла Правительствоюну пресс-службасы.

Ерлеу

Таугъа чыгъып, поэтни эсгергендиле

Алгъаракъда газетде билдиргенбизча, бу кюнледеге Къабарты-Малкар таугъа аны 95-жыллыгына аталып, Чегем башында калы поэти аны жюрюттөн таугъа өрлеу болганды. 4200-метрлик бийикликте чыгъаргъа ол сагъат кързотганды.

Таугъа битеуда онтогузу адам чыкыгъанды Аланы санында «Элбрус» кутхургу отрядда ишлеген Хаджиаланы Азвор, Эверестге чыкыган ингуш кыз Лейла Албогочиева, «1КР телерадиокомпанияны малкар тилде берилуерини редактору Ахмедханлы Аслан, Табийгъаны сакълауу жагда-

уулукъ фондуны президенти Жансуйканы Владимир да болгандыла. Ерлеуно башланчысы да ма ол эди. Къаячыла дуняны бек бийик таугъа, Эверестге, эки кере өрлеу Елмезланы Абду-Халим бергенлык этгенди.

Таугъа барыккеле, жолгъа атлангъандан алгъа, Нальчикде Къуийланы Къасианы эсгермесини къатында жыйылган эдиле. Аланы ашырыгъа келле келген эдиле. Жансуйканы Владимир таугъа чыгъарылканы транспорт бла Чегем шахарны администрациясыны башчысыны къуллугъун толтургъан

Хасан Одижев жалчыхананы, башка керекле алыргъа Андрейланы Борис, Бейоланы Ахмет, Жансуйканы Фатимат, Негерланы Магомед, Тохталаны Хасан, Жаболаны Зейтун, Байсолтанланы Асланбек болушханларны билдирген алгъа эмда бу ишге себеплик этген башка адамлагъа да иснас этгенди.

Ерлеуге къатышханланы барында Табийгъаны сакълауу жагдауулукъ фондуу атындан грантодале, ымынелле эм Къуийланы Къасианы алтыомдукъ ному жыйындыгъы берилгенди.

ХОПАЛАНЫ Марзипат.

Къайгырылуулукъ

Автомобильле бергендиле

РФ-ни Социальны страхование фондуны КЪМР-да регион бөлмюнде саулукарларны иш осюнде тас этген Ксаналаны Хамзатха бла Али Даоха къол бла жюрютюрча «Жигули» автомобильле бергендиле. Аланы бирини терт, экинчисини уа беш сабийле бла барды.

Ол себепден, уллу ююрлю адалагъа транспорт бек кергине сев да жокъду.

Ксаналаны Хамзат, 1980 жылда «Сукан Суу» колхозгъа мал орун ишлеген кезинде он метр бийикликден кетип, бел жигине заран тюрюрген эди. Кеп къыйналып аургуванды. Алай, кюреше кетип, аягъа юсюне болганды. Ол айтханды кере, 90-чы жылда анычаларгъа къырал аз да эс бөлмей эди. Фонд къураулы, ишлеп тебергенли уа ол экинчи автомобильни алады.

Фондуны КЪМР-да регион бөлмюню таматасыны къуллугъун толтургъан Ахмед Барохов иш осюнде саулукарларына заран тюрюш магда да онг талдырғанлай, болушук этгенли турлукарларны айтханды. Ол

билдиргенди кере, былай автотранспорт бла ала гражданданы 11 жыны ичинде жалчытханлай турадыла. Алай бла реабилитацияны къырал программасы бла регион бөлмю 170 автомобиль бергенди. Быйыл аланы саны тертдо. Аланы хар адамгъа да эчи жарашдырадыла. Спортсуну кимге берирге боллугъу а эчи экспертиза тохташдырады.

Хар квартал сайын РФ-ни Социальны страхование фонду машиналагъа зитген къоранчыланы къыйта-

рады эм ол хайырланаргъа берилген жети жылны ичинде ремонт ишлени да кеси бюйуна алады.

Фондуны регион бөлмюню пресс-службасы билдиргенге кере, ала иш осюнде саулукарларына заран тюрюргенлеге сапатарно-курорт багъыуагъа лутевкала, протезле салдыруула да болушук этедила. Алай бла, осюбиздеги жалда ол жумушлагъа 110 миллион сом къортылганды.

ТАПАКСАХАНАНЫ Аминат.

Жазылуу-2013

Хурметли жамауат!

2013 жылны биринчи жарымына жазылуу кампания андан ары бардырылады. Сиз «Заман» газетте сувазны къайсы поэта бөлмюнде да жазылуула болушуксыз.

Атты айга жазылууу багасы шортленгетини, алгыннылай къалганды - 356 сом 10 копек. Бу маганалы журмушу узаккага созымыз.

Бизини индексиз - 51332

КЪМР-НИ ПАРЛАМЕНТИНДЕ

Закон адепли предпринимательни къоруулайды

«Къырал контроль (надзор) эмда муниципальны контроль этилген заманда предпринимательни эчи предпринимательни къоруулуу юсюнде» 294-ФЗ номерли Федеральны закон 2009 жылда 1-чи майда кючюне кирген эди. Ары дериде да, 2001 жылда 8-чи августда олай федеральны закон (№134) къырал кързотген эди эм ишлеп да тура эди. Да сора, жангы закон не хий-сандан чыгарылганды? Ма ол эм башка сооруглагъа КЪМР-ни Парламентини Экономика политика, эчи иллек эмда предпринимательство жаны бла комитетини председатели Ирина Марыш жууапла бергенди.

Биринчи 134-чи Законуна жашауда бардырылган башланганлы агентствону башчысы Сергей Белокоз этимери азаматтанлары, надзор этимю органианы идеологилары бир болмагъаны себепли уа контроль этимден уллу къыймат чыкмагъаны ачыкъланганды. Андан сора да, федеральны эмда регион ведом-

ствола ишлерин къатлап тургъан кезиле болгандыла. Дагъыда къыралны экономикагъа салтауу кыатышып тургъаны товарланы (ишлени, жумушланы) къоркуу-сузлукарланы жалчытыгъа чырмау этгенди, предпринимательле кеп къоранча этил, аз фрейда алырча, конкуренциягъа чыдалмаз-

ча халгъа жетдиргенди. Ма ол эм башка проблемала тынгылы осюлгенден сора экинчи федеральны закон жарашдырылганды эм къабыл этилгенди.

Анан бери юч жылдан артык заман озганды. Энди аны иги жанлары эм кемчиликтери да тура болганы болурла?

Бу Законда предпринимательле артыкда кеп тюбеген муниципальны контрольну жоруклары шарт тохташдырылганды. Къырал эмда жер-жерли контроль органианы ишлени къралтамаз онаг кързоттоледиле. Алай, алгынныгысындача, предпринимательни артыкда бек къыйнагъан налог контрольгъа къатылдыла. Ол жумуш эчи налог законодательствону оюнууды.

Дагъыда бир къауум жангы жорукгъа эс бурнчады. Сев бир-бир ишлени башладан алгъа аланы юсерлеринден билдирюню, торлю-торлю органиа бир затланы толлуларын излеп турмазча этимю, федеральны эмда регион контроль ведомстволаны араларында полномочианы айыруну юсюнден барды. Андан сора да, предприниматель иши бир-бир торлюлерини юсюнден билдирмей къыймауу мадраллары тохташдырылганды. Сев азыкъы, къонакъ юкеледе жумушланы къурау, ронница эмда ол сатуу-алуу, кийиле, чурчула чыгарыу, киталпа басмаула, полиграфия бла байламлы ишлени юсерлеринден барды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

XXI ЁМЮРНО ЛИДЕРИ

Тамблагъы кюнубюз фахмулу, жетишимли жаш тёлүдеди

Бу солуу кюнледе «XXI ёмюрно лидери» деген онунчу битероссовей жаш тёлү эришюню къурунчыла халда жабылуу болганды. Анга КЪМР-ни Жамауат эм дин организациаланы ишери жаны бла къырал комитетини башчысы Борис Паштов, Жаш тёлюню ишлери жаны бла федеральны агентствону башчысы Сергей Белокоз, форумчула да къатышкандыла.

Жыйылуу сабийлени миллет байракъланы алып чыгъулары эм фестивалыны жырын жыраула бла башланганды. Сергей Белокозев, жаш адамланы алгышлай, ала кеслерини ызырланды келгени айтгенлерин, аланы сейир программалагъа къошханларын чертгенди. Ол жаш тёлюню ишлери жаны бла федеральны агентствону мындан арысында да жаш адамлагъа проекттерин жашауда бардырыула болушук этип турмула билдиргенди эм былай форумула кеп бардырылганын, окружой даражгъа чыгъарларын тежегенди. Борис Паштов да, мероприятианы магъаналыгъын белгилеп, Къабарты-Малкарны Башчысыны атындан эм жаш конкурсантха Томск

областанда онтержыллык Ульана Моргане эчи саугъа бергенди. «Ашары» деген номинацияда - Дарья Чернышова (Ярославль),

«Къалам къарындаланы сайлаулары» номинацияда - Майра Жантасова (Томьне область), Михаил Савельев (Челябинск область) бла

Анна Перикова (Красноярск край), «Перспективалы кеп къарам» номинацияда - Федор Кухарь (Красноярск край), «Ишине кертчилек» номинацияда - Игорь Васленко (Самара), «Сабийликте къуллукъ этимю» номинацияда - Александр Понарин (Липецк) хорлагъандыла. Жаш тёлү организацианы эки иги башчысы Николай Назгордан «Разведчик» аскер-патриот бригаигуно таматасы Сергей Лебеве саналганды, сабий организацианы эми иги башчысы уа Архангельск областында «Поиск» излем клубу таматасы Светлана Некрасова болганды. 14-18 жыл сан категориюда Карина Джохожова (Нальчик), «Сабий эм жаш тёлү организациаланы ассоциациялары» шахар жамауат бригаигуно, 19-25-жыллыгылада - Иван Радько (Волгоград), «Сабий организациаланы федерациясы» жамауат бригаигуно, 26-35-жыллыгылада Александр Сытов «Единая Россияны» Жаш гвардиясы» деген битероссовей жамауат организацианы Ханты-Мансийскде бөлмюню къатындыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

БАШЛАМЧЫЛЫКЪ

Акьсакълланы кезлери кеп затха ачылганды

Черек району администрациясыны башчысы Темиржанланы Махти хар элден да жамауат ишге тири къатышхан ючюшер акьсакълланы бирге жыйыл, алгъа районда торленуелени, жангы курулушланы, энди ишлеп башлагъан предпринимательни кързотгенди.

Ул башланы Азвор «Зарагил» туркомлектеге (ФК) кързотгенди.

«Власть органиа не ишле тындыргъандарын адамла билмейдиле. Кеслерини элперинде болмаса, къошунларында не зат этилгенден халпарлары жокъду. Алай бла келле властыа аман айтдыла, ала жукъ да этилдиле деп келдиле этилди. Биз а кесибизни акьсакълларгъа бизны жыйыл, алгъа не бла кюрештирилген кързотторге ону этебиз», - деп аныгъалды бу жолючулуку сылтауу Темиржанланы Махти.

Кертиси бла да, бу ауудда былай бир жангычылык барды деп журналистле да билмей эдиле. Ишчи къыстау баргъаны а районгъа жете келгенде кесибиз да къргенбиз - Герпегежи бла Хасанины арасында жол тапаландырыла тургъаны баргъаны да сейиркирген эди. Болсада жолючулукубузу халпарын

Черечиле чыгъаргъан зыгырлу къачествоуула башхаладан аламатды.

алылдан башлайык.

Жылы суулагъа келгенде талыкъгъа Биринчиден, биз Аудигерде эки фермагъа баргъанбыз. Ол «Черек-1» предпринимателини илгили иледи. Бу мюлде 400 саулуулан эки барды. Мында чыгъарылганы сютю, айранны да бюнокюкюна республиканы тюкелеринде сапып алырла болушукду. Аудигерини жылы суула чыкыгъан тирисинде да жангы курулушла бардыла. Сев ючюнд, эчки предприниматель Хасани Шхагапов эки кылаты къонакъ юй ишлеп турады, ол былайгъа быргы ыз тардырып, дарман суудан бассейн къурагъанды. Аны къатында алынгъны «Аудигер» пансионаты мехмы уа жарсы улу халдады, аны къабыргъалары тозурагъандыла, терезелери, ашыкери да жокъ. Алгын а пансионатны 100 отауу болганды, ол кышы-жаз да адамладан толду эри. Болсада Аудигерини администрациясыны башчысы Вадим Кар билдиргенди, аны жангытыртыгъа, турист объектини сангана

къошаргъа план барды. Былайда эчки предприниматель Амирхан Куюшоев терек багъасына да къайтанбыз. Алма терекле юк тар жерде орнатылгандыла, бытыра андан биринчи тирлик жыйгъандыла. «Алмала жангы технологияла кере водороследиле, битеу а бирге уа бу мюлде 20 ишчи жер къураулагъанды», - дегенди Каров. Источникни кесинде уа эки солугу зона барды. Аудигерини жылы суу осюкени, тери ауруларны багъында хайрыла болганды, гастритден, лъвадан да болушканы республиканы тышында да белгилди. Аны ючюнд бери торлю-торлю регионданан къонаккъа кеп келди. Сев ючюнд, биз ары баргъанда, Невинномыскдан туристтеге тюбегенди. Ала бери къуру да келди. «Солдукъ, жуундукъ, саулууубузу да игилендирик. Кышда уа былайда алай аламатды», - дегендиле тишерила.

Алай, башка туристте уа жолла тапсы болгъанын тарыкъгъандыла. «Къари барыгъа келмей, тохтап, адамладан сора-сора болганды. Бу

аламат жерни уа айнытыргъа керекди», - дегенди адамлар бирюна.

Аквалкар окуна болушукду

Андан ары жоулузу Зарагил элге эди. Мында «Золотой колос» агроконцерни къауумна кирген «Предгорный» эл мюлк кооперативе 600 саулуулан ийнеке ферма ишлеп турады. Малланы бир ымыкдан келтирилдиле. Шыкъ къымыла ийнеке лимит мадр бла Тульск областында сапып алыннгандыла. Фермада ап тергелуге кере 20 ишчи жер къураулыкды.

Черек району эл мюлк управленийны таматасы Улбашланы Хасан билдиргенди, мал ашны да предпринимательни кеслерини жерлеринде өдюрюкюлде. «Золотой колосуну» кесини сют жарашдыруучу предприниматилары барды, мындан сютю ары ташырыкъында. Алай жуукъ заманда жарашдыруучу шехни да мында ачырла мурат барды», - дегенди ол.

Баргъаны 2-чи 3-4-чу бетдеди.

Закон адепли предпринимательни кыоруулайгы

Ахыры. Аллы 1-чи беттеди.

Планига көрө эмда пландан тышанда бардырыллык тинтуулун алдында аланы кесеринден прокуратура аныктык билдирүү, ала бөлүшүмү - жаңгачыктыктыдан борида. Законда аны праволу жоруклары шарт тохташдырылды. Анда белгиленгенча, тинтуул бардырыры аяланда контроль (надзор) этген орон тинтилк адамгы аны оюсондон жок кон алгы жазып билдиргирге борчул этиледил.

Кыргыз Республикасынын Экономика, Индустрия жана Төртөмө Министрлигинин Басма Сөз Кызматынын башчысы А.А. Аманжол

Сез оюнч, Россия Федерациясында хайырлангычулары эркинликтерин эмда законду сейрликер кыруулар муратда эмди предприниматель ишин багандыларны оюсондон тургентстволар, тенгиз, черек, темир жол транспортодо жокте ташыу бөлүмү коргошунга да тохташдырылган.

жумушша бөл жалчытуу бөл коргошун предпринимателери бөл энци предпринимательни юч жырны ичинде эки эм андан да көп көрө тинте турурга керекти деп алай оюмбайды. Бизин ол башламчылыктыкты КСМР-ин Парламентини депутаттарыны аспасыны ырызат болганды. Андан сора биз аны РФ-ни Федеральний Жыйлынуу Кыргыз Думасыны кырауна бергөнбиз. Аны РФ-ни субъектерини аспасыны законга чыгаруучу органдары да кыабил көргөндиле.

294-чо номерли Федеральний закону РФ-ни хар субъекти да башчылыкты алырга керек болганы баямды. Аны себепли КСМР-ин Парламентини Председатели Чеченданы Ануарни буюруу бөл Закон республикада кыалай хайырлангычынды, аны чырмау этген сыйталганды да кыарды, бу иште бизнесменлери, башта тийишли адамданы да кыатышдырырга белгилениди.

Ушакны Балла УРУСМАБЕТОВА Бардырганды. КСМР-ин Парламентини пресс-службасы.

Акьсакьалланы кезлери

Барганы. Аллы 1-чи беттеди.

Быллай фермаланы туу элдеде куургарга уа болушкуну, деп сорганма Хасандан. Он аныгыланганы, тау жердеде мал ашыны керекти тенгил хазырларын жокчуду, аны сатып алырга тоюше, файданы уллу болушкуну тоюлду. «Таулада жалаанда бинен атталгыксыз, аны бөл уа ичинке кеңиндириллык тоюлосу. Алгын Терк, Проладна районода жерлерин бөл эдиле, сют фермаларыбыз да анда эдиле. Алай шендо жеррибиз жокчуду», - дегенди ол.

Кыонакылыга Сотталаны Куурманкеси тоюбегенди.

Быйыл жайда «Зарагич» этно-турист комплекс ачылыганды. Аны энци предприниматель Жабран Алжару ишлене турды. Алгын бу жерде кир-китчик жылыны эди,

аны мектеби бөл, аргаргата бөл да шагырылыгында. Сота улту билдиргенча, битеу станцияла да 155 мегаватт электрчиство чыгарганды. Ол а республикага керекти тохну 40 проценти тенгил бирди. Ишлене турган ГЭС-ле битдиргилсе уа, республикага керекти тохну 60 проценти кесибизге чыгарылыкты.

Агачы мебель ишлерге жаралууду Кышатауда дагында агаччы италиялы технологияга керек кепдирген фабрика да ишлеп башлаганды. Анда бир жолга 200 кубометр агаччы куургарга бөл болушкуну. «Битеу оборуодоване шендоюч ишлемде келмиди, иш компьютери болушугу бөл тамамлангычды», - дегенди фабриканы ишлетирге болушан Санкт-Петербургда «Планета» деген компанияны келечиси Герман Рожковский.

Район арада зыгыч чыгарган завод ишлеп башлаганы эки айга жууш болганды. Биз аны иши бөл да шагырыленгенбиз. Ол толу кичи бөл ишлеп башласса, бир сменга 450 тонна зыгыч чыгарылыкты. Аны кыачтоосу уа бөл игилден бирди, аллайны бусугатта жалаанда Украинада чыгарганды. «Продукцияны Москвага, Ростовга, СКФО-ну регионларга, Социде Олимпиада объектеге да элдеди», - дегенди предпринимати келечиси Владимир Кичинини.

Энтта кыайтырга айтхандыла

Ахыры. Аллы 1-чи беттеди.

Черемонияны ахырында Борис Паштов КСМР-ин Правительствоу башчысы Иван Герттер жиберген алгыш кыагыны жазмасын окуганды. «Тамбл сиз юйюногезе атлангыркысыз, алай Кыабарты-Малкыарда этдургон келпиргитини емурде да унутпазгызыгызга контрольме. Сизинча фахмулу, жетишимли жаш адамданы кыонакыга алырга бизге бек уллу кыуанч эди. Кёбюгоз бир кесек замандан белгилли адамла болуругузуз, агагыны айтырдыгызгаз баямды. Сиз ол ийкенин ичинде проекттерини бийик даражада хазырлаганыгызыны көргозгөнүз, ала адамлага ахшылык келтирмиле, деп ийнанам. Биз да сизге мында ити болуу ючюн коргошобиз. Сиз кыонакыга, сейрлик тарыхыл Север Кавказ бөл шагырыленгенсиз, жангы шубеда да тапанкысыз, деп ышанам», - деп жазылды айдан.

Бек огурулу адамла жашагандарын белгилегенди. Архта туристичка кыайтырга ойенгенде да болгандыла.

«Стимул», «Каллисто», «Ассансамбилье, Гертюкьаланы Халима, Келечинаны Залим, Азамат Авазов эм башкала куууандыргандыла. Фестиваль, конкурсантла, бары да жылылы,

«Зажигай» деген жырыны жырлагандары бөл бошлаганды. КУЛЬЧАЛАНЫ Зульфий. Суратланы ХОЛАНАНЫ Марият алганды.

Герпегежни жолу танымача тапландырыллыкды.

аны ариулан, бизнесмен жалган кеп кыарганды, адамла солурча, аузуларча энци отуруктуула бардыла. Туристичка чабак турарга, ала бөл айлангыра болушкуну. Афуаноз биег айтканы, кыонакыны милет ашла бөл сыйларкыдыла, быйпада кыонакы юйде уа 13 отуу барды. Жуук заманда уа алакар салгыркыды.

Зарагични администрациясыны башчысы Хусен Шеруеуж бизге айтканы, элде жангы предприниматель бөлешкенди. Сөз ючюн, таушкы форма ишлене турды, анда 40 минт кой кынакы эскороллокто. Дагында италиялы технологияга керек агач жарашдырган завод да барды.

Бусугатта уа торкюло предприниматель бөл шагминистр Герттер эскорден предпримате агарга болушкуну излеп, сөлөшүмү бардырылды. «Кысыа айтханды, жаш адамларыбызга баш кеңиндиргиле онгла кууралардыла,

жалаанда эринемге керекти ансы. Жашларыбыз а предпринимателден колто алып, кеслери да ишлерге келгендиле, бусугатта бешуеуен жерлени арендага алып, ишлеп башлаганды. Элибиз ий аиндыди, жалаанда социальный сфераны тапандырырга керекти ансы. Култура кой, амбулатория да озган емурюне 20-чы жылларанда ишленгенди. Предпринимателерибыз толу кичери бөл ишлеп, бизнесмен биег аланы тапандырырга болушуга деп ышанам», - дегенди ол.

Черк районда чон электростанция ишлене турды, ол санда Ашуигерде, Огарды Малкыарда. Таматала Ашуигерде ГЭС-ни куурулушун да кыайтхандыла. Битеу ГЭС-ле не хайыр келтирликтерин а акьсакьалларга «Русгидро» предпринятины Кыабарты-Малкыарда бөлөмю башчысы Сотталаны Куурман билдиргенди. Он кыонакыга Кышатау ГЭС-де тоюб,

ПРОМЫШЛЕННОСТЬ

Продукция чыгарууну ёлчемин ёсдюреди

Чекленген жууалылыгы болган «Кабалкингис» обществону Эпбуру району бек уллу предприниматсия саналды. Россияны бу бөлөмюне кирген аз санлы предприниматсия бирди. Аны кесини сырьё-гипс таш алган жер барды - ол Бедик элдеди. Бюгонючкө койдоролон, ташадан хазыр этилген жукьа материалланы запасыры 25

миллион тоннады. Специалисттерегенеринен көрө, жангы ючлө да хайырлангырга берилсе, аллай материалдан жылга 500 миллетон тонна керек болушкуну.

Производство жаны бөл директор, проекти башчысыны биринчи орунбасары Тохаланы Хайса билдиргенге керек, жангы ючлөн иш хайырлангырга берилу буйлыгы тёртюнчо квартална бел-

гиленгенди. Отуола араларына орнатылуучу пилата андан ары чыгарылыгында энци аланы кыатынкыкылары алгычына 80 миллетон угай, 100 миллетон болушкуну. Андан сора да, предпримате кьол эм машина амал бөл жабшыруучу шукатур кыатышланы, гипс панельлени, куурулуш издигилланы бир бирге жалгычу гипс келени, кыургак куурулуш, башха торкюло кыатышланы да игилендиргирге мурат этеди. Аланы хазырларга Европада болмаганы аны технология хайырлангычлыкды. Бийик чакчестову продукция уа сатуу-алуу рынокко конкуренцияга толугу тёртюнчөлөкдө чыгарылыгы ошол берилди.

Предприматия, бек аздан, юч жою адам ишерики деп белгиленип турды. Кеп да бармай, тийишли кадрланы хазырлау башлангычында. Мында айтханларыны кер, алга ишлем кючлениридик. Качествога эм сынау

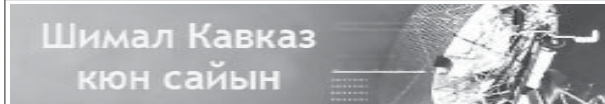
ишлене бардырууга контроль этген шендоюло оборуодоване бөл жалчытылгандан имму-излем лабораторияла агарга деп белгиленигенди. дагында окуу ара ачылырга керекти.

Проекти чеклеринде биле-биле терклендирлик эм аны бютондод файданы этерик жалпа-жангы оборуодованяла алынгандыла. Инфраструктураны жангы объекттерини куурулушлары бардырылдыла, административия корпуну жангыртуу да бошала турды, анда шендоюло оборуодоване бөл жалчытылгандан пищоблок да болушкуну.

Эпбуру району администрациясы экономика эм прогноз этуу жаны бөл управленийсында айтханларыны көрө, предприниматияны жангыртуу бошлаганды. Инфраструктураны жангы объекттерини куурулушлары бардырылдыла, административия корпуну жангыртуу да бошала турды, анда шендоюло оборуодоване бөл жалчытылгандан пищоблок да болушкуну.

«Мен көп көрө айтхана жер ушакталганы берилу южоруктарына не аз да бузуклык этигилени унарык тоюлме деп. Анга сз бурмай, Грозныйи мариюсы жер ушакталганы берилу южоруктарына онла бөл саналган бузуклыкты этенди», - дегенди Кадиров.

Алай бузуклыктыла эттелери ючюн Грозныйи району башчысы Шахид Шамалдаев, Курчалый району башчысы Али Абулбаев энци башка куурлуш ишлеринен баштап айтханды. «Мен энтта да кыайтарын айтамы, кыалай болумулада да жер бөл байламлы жорукьага бузуклык эттелени кечери тоюлме деп», - дегенди республиканы башчысы.

Бек уллу теплица комплекс

Европада бек уллу теплица комплексин ишлеп башлаууну оюсондон келмиди Грозноградда кьол салгыркыдыла. Жаш жангы битеу торкюло бөл бөл ишлерик, 100 гектар жерде куураллык теплица комплекс Волгоград областыны Средне-азиатубинк районна орнатылды. Проектке айтхалгынына көрө, топураксыз, органикалык эм минерал субстраттаны хайырлануу бөл жыл жууу тахта кёбтеге ёсдюрүл туруктуула. Келе турган жууккы кезилде молк жыл сайын 40 тонна тахта кёбтеге, ол санда помидорла, нашла, салат эм ариу ийили сайна ёсдюрүл туруктуу. Проектни жашауда бардырырга 7,6 милларда сом кыоратылдыкыды.

Комплекси биринчи кесегин хайырлангыча 2013 жылда берилдики. Аны -Агрокомплекс Волжский» фирма, Россиякозбачан эм Волгоград областыны правительствосу ишлериди.

Грозныйи мэрин

ишинден кыстаганды Чечени башчысы Рамзан Кадиров Грозныйи шахарны мэри Муслим Учинович жер ушакталганы биринчи жорукьаларына бузуклык этгени ючюн ишлене кыстаганды. Аны оюсондон Кадиров Чечени ара шахарны мэрини куурулушун толтура туруклу Ислам Кадировну мэрияны куурулушлары бөл таанышдырганды айтханды.

«Мен көп көрө айтхана жер ушакталганы берилу южоруктарына не аз да бузуклык этигилени унарык тоюлме деп. Анга сз бурмай, Грозныйи мариюсы жер ушакталганы берилу южоруктарына онла бөл саналган бузуклыкты этенди», - дегенди Кадиров.

Алай бузуклыктыла эттелери ючюн Грозныйи району башчысы Шахид Шамалдаев, Курчалый району башчысы Али Абулбаев энци башка куурлуш ишлеринен баштап айтханды. «Мен энтта да кыайтарын айтамы, кыалай болумулада да жер бөл байламлы жорукьага бузуклык эттелени кечери тоюлме деп», - дегенди республиканы башчысы.

Сабий садланы ишлеу башланганды

Шамал Остияны ара шахарында энци проектин башчыны чеклеринде жарашдырылган проектни жашауда бардыруу башланганды. Анда айтхалгынына көрө, сабий садлагга барырга оюгон сабийленин тизмеси быйыл 1,7 минт адамга азайтылдыкыды. Владикавказны администрациясыны жер-жерли самууправленийсыны башчысы Сергей Зантвиев айтханына көрө, шополлага дерби билим берген ишкерден жерлени жетишкенди. Аны бөл берген бир кесеге азайтыр ошол болганды. «2,5 жылы ишлене сабий садлада жерле 2,5 мингге бейиндиле, ол он сабий садч кыалай деп, ишендо да эки сабий сад ишлене турдыла. Алай этуурениндяла жерле жетишкел турукчанлыкты, ахыр 20 жылы ичинде сабий садла ишлене турган эдиле», - дегенди Владикавказны мэри.

Шендо Шимал Остияны ара шахарында 20 мингден астам сабий садды биржылкыкыдан башлап жетимликкыла. Ападан 17 минт сабий садлагга жоройдолу. Барырга оюнгенин тизмесинде энтта беш мингден астам сабий барды. Энци программаны чеклеринде шахардан тышанда жыл ууну ишлерик лагерини куурулуш да бардырыла турды, ол келе турган жылы майында сабийлени кыонак энци башларыды.

«Фаногория» компания бир алтын, алты да кюмош майдал кьоллу болганды Кыобаны «Фаногория» компаниясы Австрияда алтын, 6 кюмош майдал эм эки да энци белги алып кыайтханды. «Ма ол чекте жетишкенде Фаногорияны чагырылган AVI-Vienna деген, Австрияны ара шахарында бардырылган деугустия конкурсада», - деп билдиргенди ИТАР-ТАСС-ны корреспондентини Темпурк району башчысы Иван Васильевский.

Алтын марканы «Blanc de Noirs» - «Кыарадан алы» 2011» деген шампан чагыры алганды. Ол «пиво-унар» - жоюмонд этилген галы чагырды. Кюмош майдалланы эришүүлени биринчи көрө кыатышан, жаш жюзюм тереклерден жижиле кыач жоюмонд этилген «Рислинг Фаногория 2011» деген чагыры, жемилшеден этилген «Ангитос Фаногория 2011», «Саперва Фаногория 2011», «Цмиллякыны чёрыны 2011», «Кабаре - Совиньон Фаногория 2009» - компанияны аты айтылган чагыры энци «Кро Пелетон» коллекцидан «Пиво-унар Фаногория 2008» деген чагыры алганды.

50 жылдан астам заман мындан анда районода, античный Фаногория шахарны жеринде чагыры чыгаруучу предприматия кууралган эди - Россияны алай предприниматияны бек ултуларын ден бир - шендо «Фаногория» аны башчы бачалары 2500 гектардан астам жер алаалды.

Темир жолчула лотерияны кытхан пассажирни издигилди Темир жолланы ведомствосу лотерия оюнонда 8 миллион сом кытхан пассажирни издигилди. «Кел да, ахчаны ал», - деп ол Табылгамангы уа айдан астам заман озганды.

Шимал Кавказ темир жолланы управленийсыны пресс-службасында айтханларыны бер, насыплы пассажир 0594Н поезде Ленинск-Кузнецк шахардан Уфага 2-чи номерли вагононда бара болганды. «Лотерия желанык дорор» деген лотерия билетини ол, 100 сом берип, провидонден сатып алган эди. «Шунда, пассажир кесини билетини номерин тираж бөл телнеширди унутуу окуяны кыойган болуу, ахч кытхан билетни ахыр аты цитирй бөлганды - 529406. Поезд июльда барган эди», - деп айтханды пресс-службаны келечиси.

Ахч кытхан билетни ивсени койл ахчасын алырга алыкты заманы барды. Закон айтлу-гынына керек, кытхан ахчаны тираж басмалангандан сора ол юч койлны ивсени келип алырга эркинди. Келмес уа - ахч кытхалга берилдикти мэри.

КЪЫРАЛ ПРОГРАММА

Бизнесменлени Шималга чакьырадыла

Шимал Кавказны 2025 жылга дерби айнытууну Кыргыз программасы 1-чи декабрьде дерби Правительствоу кырамыны берилгиле керекти - дегенди Дмитрий Медведев ачык-премьерле бөл Москваны тийресинде «Горкалада» бардырганы кенешинде.

«Ол сз бурунча ишди эм аны чеклеринде кавказны жерлени аныгытуу планларын жарашдырырга керекти, бек башы уа - салуук сакьылау, культуруга, билим бериге эм инфраструктураланы тапандырырга инвестицияланды да унутпазга», - дегенди премьер-министр.

кыралны эсебинден ыркысы бөл Кавказны аягыны оюсуне турду-рамалыгыны да айтханды эм Шимал-Кавказ федеральний округда Президентни полномочный келечиси Александр Хлопонинге кавказ республиканы бөл Ставрополь крайны оючуларын инвестиция изилуою тохтамлы бардырыгыз, дегенди.

«Алайсыз айнуу тийишликчи-ча барлык тоюлду», - дегенди Медведев. Правительствоу куулушчула уллу бизнесменлени ийнандырырга коргошедиле, ала кеслерини производство кочлери Шимал Кавказда орнашдырса,

алада ишлерге бийик классы специалистени чакьырса, бек ий болушугуна. Жууккы кезилде анга жоралган кенеш бардырырга деп турдыла.

Бизде тёрлени монополияла, ахча-промышленность кууулула топна-топулдула. Аланы ултуу сынаулары да бардыла Шимал Кавказда ишледу. Ош кеп торкюло амалданы бу территорияга кели-улерин жалчытырга. Боспаса, алыкты ол амал чийди эм аны ий сюзюрге керекти», - дегенди Хлопонин. Быйыл Шимал Кавказны республиканын аянтытууга 13

миллиард чакьты бир сом берилгенди, келе турган жылда уа ол ахчаны эки көрге - 6,6 милларда сомга дерби, азайтырга айтханды.

«Шимал Кавказда сз буруга керек болуп турган кыыйын ишле кеп эдиле, кеплей кыаладыла, мындан ары да ала азайтырык тоюлгонди. Аны бөл байламлы бир вице-премьерлеге эсперияны эм ючюргизиди да кеси сфераларында Кавказны айтханы бөл байламлы болганы воспросяны тамамлауга буругуз деп айтамы», - дегенди Медведев. «Комсомольская правда» газет.

4 Акьсақбалланы кезлері көп затқа ачылғанды

Ақыры, Аллы 1-2-чи-3-но бетледі.

Объектіне башағырейленген сора Теміржанны Махти бізге бу жолюулуқ черкелінен кесерінен ошдамчылыгы болған бир дигері:

«Власть органыл ишлемейдиде деп, бізге халкы урушуде туралы, - дегенди ол. - Хай, кемчилікке да бардыла, алай тамалмаған жумшарыбызны оқына тура эте билмейди. Социальный эм экономика жаны баша эришуледе Черек

район хар жылдан да алычаны санымда - былар биз биринчи жерин алған эдик. Алай бирле, анга нег тиешли болғанбыз ангыламы, районда жуқк да этилмейди деп, чамалангандыла. Аны себелли хар элден да даражалы жоюротен таматаланы жылып, не бля керюгенибизни керюзотген биз, жамаету бизи ишбилден ханары болуча. Ким биледи, башламчылыгыбызга башха районда да бюсюрет, былай ишни кесерінде да бардырыла, - дегенди.

Бу жолюулуқса болған акь-

Аушгерде жылы суулаға баша жерледен да келеди.

Баугентчи сабийле, шеңдого, тренжерла келтирилгенди.

сакьаллдан бири Хожаналаны Хаким жангы предпритилага адамлаға жалаңда кюлайлык, тынчылык келтирилкери не минанганын айтаңды. «Мен гражданд авиацияны лэгичи болуп турғаным, биз, тамга тейлю республиканы миллион алгыш юсоне салыр ючюн, кыты кершенбиз. Бюгюн а жаш адам»

ТИКАЛАНЫ ФАТИМА.

ИТОГЛА

Бир адамны тилегу да саксыз кьалмайды

2012 жылны 1-чи жарымында КьМР-ни прокуратурасына жарылары, тарыгулары бля келген граждандыларыны 13 протест эстенди. Аланы кебюсоне тилеккерине керу, тиешли онула кыабил этилгенди. Прокуратураны органдарына бля келген адамланы сананы эстенди аланы тарыгуларына кыаруу, кыайгыруу кыабилти бля баргыны бля байламды. Прокурорланы аспамасыны граждандыны эркинликкери кыоруулаға таза жорекерли бля берилгенди харкюнлюк ишлерине шарт кыранды.

2012 жылны 1-чи жарымында КьМР-ни прокуратурасына жарылары, тарыгулары бля келген граждандыларыны 13 протест эстенди. Аланы кебюсоне тилеккерине керу, тиешли онула кыабил этилгенди. Прокуратураны органдарына бля келген адамланы сананы эстенди аланы тарыгуларына кыаруу, кыайгыруу кыабилти бля баргыны бля байламды. Прокурорланы аспамасыны граждандыны эркинликкери кыоруулаға таза жорекерли бля берилгенди харкюнлюк ишлерине шарт кыранды.

2012 жылны 1-чи жарымында КьМР-ни прокуратурасына жарылары, тарыгулары бля келген граждандыларыны 13 протест эстенди. Аланы кебюсоне тилеккерине керу, тиешли онула кыабил этилгенди. Прокуратураны органдарына бля келген адамланы сананы эстенди аланы тарыгуларына кыаруу, кыайгыруу кыабилти бля баргыны бля байламды. Прокурорланы аспамасыны граждандыны эркинликкери кыоруулаға таза жорекерли бля берилгенди харкюнлюк ишлерине шарт кыранды.

2012 жылны 1-чи жарымында КьМР-ни прокуратурасына жарылары, тарыгулары бля келген граждандыларыны 13 протест эстенди. Аланы кебюсоне тилеккерине керу, тиешли онула кыабил этилгенди. Прокуратураны органдарына бля келген адамланы сананы эстенди аланы тарыгуларына кыаруу, кыайгыруу кыабилти бля баргыны бля байламды. Прокурорланы аспамасыны граждандыны эркинликкери кыоруулаға таза жорекерли бля берилгенди харкюнлюк ишлерине шарт кыранды.

«Законнуу сакьалуға эм законланы толпарлары, сюдлене онулару тюз болуларына надорлуқ этуге айырып эс бурулды. Акьсалык бля болмаганы юсөндөн законла топуларыны эми жерин алды. Бюгюнлюкке да, алгычына, жашау журт, уруну, табигьатыны кыоруулау закондастывога, акьсалык бля болмаганы эркинликкери этилген буюктулуқса да, приставланы кюлайсы ишлерине тарыгула кыранды.

«Законнуу сакьалуға эм законланы толпарлары, сюдлене онулару тюз болуларына надорлуқ этуге айырып эс бурулды. Акьсалык бля болмаганы юсөндөн законла топуларыны эми жерин алды. Бюгюнлюкке да, алгычына, жашау журт, уруну, табигьатыны кыоруулау закондастывога, акьсалык бля болмаганы эркинликкери этилген буюктулуқса да, приставланы кюлайсы ишлерине тарыгула кыранды.

«Законнуу сакьалуға эм законланы толпарлары, сюдлене онулару тюз болуларына надорлуқ этуге айырып эс бурулды. Акьсалык бля болмаганы юсөндөн законла топуларыны эми жерин алды. Бюгюнлюкке да, алгычына, жашау журт, уруну, табигьатыны кыоруулау закондастывога, акьсалык бля болмаганы эркинликкери этилген буюктулуқса да, приставланы кюлайсы ишлерине тарыгула кыранды.

«Законнуу сакьалуға эм законланы толпарлары, сюдлене онулару тюз болуларына надорлуқ этуге айырып эс бурулды. Акьсалык бля болмаганы юсөндөн законла топуларыны эми жерин алды. Бюгюнлюкке да, алгычына, жашау журт, уруну, табигьатыны кыоруулау закондастывога, акьсалык бля болмаганы эркинликкери этилген буюктулуқса да, приставланы кюлайсы ишлерине тарыгула кыранды.

«Законнуу сакьалуға эм законланы толпарлары, сюдлене онулару тюз болуларына надорлуқ этуге айырып эс бурулды. Акьсалык бля болмаганы юсөндөн законла топуларыны эми жерин алды. Бюгюнлюкке да, алгычына, жашау журт, уруну, табигьатыны кыоруулау закондастывога, акьсалык бля болмаганы эркинликкери этилген буюктулуқса да, приставланы кюлайсы ишлерине тарыгула кыранды.

«Законнуу сакьалуға эм законланы толпарлары, сюдлене онулару тюз болуларына надорлуқ этуге айырып эс бурулды. Акьсалык бля болмаганы юсөндөн законла топуларыны эми жерин алды. Бюгюнлюкке да, алгычына, жашау журт, уруну, табигьатыны кыоруулау закондастывога, акьсалык бля болмаганы эркинликкери этилген буюктулуқса да, приставланы кюлайсы ишлерине тарыгула кыранды.

«Законнуу сакьалуға эм законланы толпарлары, сюдлене онулару тюз болуларына надорлуқ этуге айырып эс бурулды. Акьсалык бля болмаганы юсөндөн законла топуларыны эми жерин алды. Бюгюнлюкке да, алгычына, жашау журт, уруну, табигьатыны кыоруулау закондастывога, акьсалык бля болмаганы эркинликкери этилген буюктулуқса да, приставланы кюлайсы ишлерине тарыгула кыранды.

«Законнуу сакьалуға эм законланы толпарлары, сюдлене онулару тюз болуларына надорлуқ этуге айырып эс бурулды. Акьсалык бля болмаганы юсөндөн законла топуларыны эми жерин алды. Бюгюнлюкке да, алгычына, жашау журт, уруну, табигьатыны кыоруулау закондастывога, акьсалык бля болмаганы эркинликкери этилген буюктулуқса да, приставланы кюлайсы ишлерине тарыгула кыранды.

РЕЙД

Бирлеге гюлле, башхалаға тырман

КьМР-ни «Жолда жоруноу кыоруусузулугу» кыярын инспекциясу бу конуле «Гулыда тиешиле» деген ат бля профилактика рейд бардырғанды. Жол-патруль слубканы кулукучулары Нальчыни бек кып машина жорюген орманларда тиешиле водителерге айырып улу эс бурғанды. Жолда жоруноу жорукларына буюктулык этген тиешиле водителерге администрация протокола жагьандыла, кыабиланнаға пол кысымыла бергенди.

«Жолда жоруноу кыоруусузулугу» кыярын инспекциясу бу конуле «Гулыда тиешиле» деген ат бля профилактика рейд бардырғанды. Жол-патруль слубканы кулукучулары Нальчыни бек кып машина жорюген орманларда тиешиле водителерге айырып улу эс бурғанды. Жолда жоруноу жорукларына буюктулык этген тиешиле водителерге администрация протокола жагьандыла, кыабиланнаға пол кысымыла бергенди.

«Жолда жоруноу кыоруусузулугу» кыярын инспекциясу бу конуле «Гулыда тиешиле» деген ат бля профилактика рейд бардырғанды. Жол-патруль слубканы кулукучулары Нальчыни бек кып машина жорюген орманларда тиешиле водителерге айырып улу эс бурғанды. Жолда жоруноу жорукларына буюктулык этген тиешиле водителерге администрация протокола жагьандыла, кыабиланнаға пол кысымыла бергенди.

«Жолда жоруноу кыоруусузулугу» кыярын инспекциясу бу конуле «Гулыда тиешиле» деген ат бля профилактика рейд бардырғанды. Жол-патруль слубканы кулукучулары Нальчыни бек кып машина жорюген орманларда тиешиле водителерге айырып улу эс бурғанды. Жолда жоруноу жорукларына буюктулык этген тиешиле водителерге администрация протокола жагьандыла, кыабиланнаға пол кысымыла бергенди.

УЧРЕДИТЕЛИЕ: КЬАБАРТЫ-МАЛКЬАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактору орыбасары КЬОНАКЬЛАНЫ Хасан

РЕДАКЦИЯ:
АТЛАЛАНЫ Жамал (баш редактор), БЕШАЙЛАНЫ Муталин (баш редактору орыбасары), АЛИКАЛАНЫ Владимир, ТЕКУЛАНЫ Хауа, ТОКУМАЛАНЫ Хусейн, ТОКЬЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретары).

ТЕЛЕФОНЛА:
Рескатори приемный - 42-63-01. Баш редактору орыбасарлары - 42-38-21, 47-26-22. Жууалы секретары - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62, Корреспонд - 42-63-52.

РЕДАКЦИЯНЫ БЕНОМЕРИ:
Жамаету-попозитива белом - 42-67-68, 42-24-02. Экономика белом - 42-66-73. Култура белом - 42-75-82. Социальный попозитива белом - 42-66-76, 47-27-59. Жангылыкта эм спорт белом - 47-26-39, 42-66-61. Письмола эм реклама белом - 42-37-34. Тилмачыла белом - 42-31-28. Сурут алычула - 42-68-72, 42-66-76. Бухгалтерия - 42-30-87. Редакцияла белом - 47-26-28, 42-39-65.

Рескатори авторла бля кыагыт жорюотмейди. Кюл жамалаға ресения этилемди эм ала артка кыабилардыла.

Газетле басаманган материалла айтылған оюмула рескатори оюмула кеалишме буюктулыла. Алаа айтылған хар зат юрюн Рескатори Федерациясы Басманы юсөндөн законла тиешиле материалла авторлары кесери жууалдыла.

Рескатори авторларды 400 газет тигенден (машына бля жылыла 5-6 сеп) эстенди алды.

Газет Басманы эм аспамасы информацияны эркинликкери кыоруулау жаны бля Кыабарты-Малкьар регион инспекцияла 1994 жылда 14-ноябрь регистрация этилгенди.

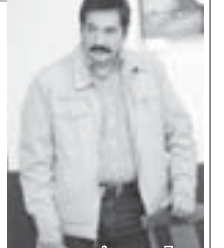
Регистрация номер - ИИ-0066. Индекс - 51532

Кермюч

Кьабарты-Малкьарыны Култура фондунда «В поисках гармонии» деген ат бля бизи республиканы белгилли художниккери кермючлери анылғанды. Акьсызланы Сияра бля Имар, Михаил Горлов, Анатолий Кокин эм Геннадий Теміржанов Чыгармачылыкны халкы аралы академиясыны саньна кирген усталдыла. Сурутчы Ахматланы Леуан да он кон академиклери саньна кыошуганды. Ош иште аталып, фондда куранды жылылу болғанды. Анга Кьабарты-Малкьарыны башчысыны кеңешчиси Отарланы Роза, бизи республикада Адамны эркинликкери сакьалу жаны бля улкомоченый Эмукамаланы Борис, КьМР-ни

ны президенти Геннадий Гладышев көлгенди. Ол бизи бля ушагында белгилегенча, мында, Кавказда, фахмулу адамла аспамдыла.

Ала кеслерини чыгармалары бля Россияны кыой да, битуюлулия юсөнтюну айткыла улу кыошумчулык этгенди, - дегенди ол. - Кьабарты-Малкьарыны художниккерины зичи хатлары барды. Алаға биз кереклиси тенги бир эс буралайбыз. Чыгармачылыкны академиясыны оскини республикада вице-президенти Владимир Ровоноу хайырландырган организация мында бек хайырлы ишлейди. Аны саньна, сурутчылардан сора да, музиканталы, алимент, жырчыла эм башха уста-

Ахматланы Леуан.

Ахматланы Леуан академиклени санына кыошулғанды

иши. Узак заманы ичинде уа керти, терен, бизи жаныбыны, тин былыгыбызны ачыклаган искусство сакьланды, - дегенди Гладышев.

Кермючю юсөндөн айтаңды уа, Акьсызланы Сияраны ишлери аруу сакьталышкыдан толулула. Аны кызы Имара уа салған суруттаранда кесине ушаш назик халланы, формаланы сайлады. Ахматланы Леуаны чыгармачылыгы саулай да керсини халкьаны тин байлыгы бля байламды. Ол магьаналы темаланы ачыкьлауда бусағатдагы амалланы да тынғылы хайрандыла.

Горлову суруттары, аспамасында, модернизм халда этилгенди. Художник миллет оюмлары бек ашы биледи, алаға улу бағза да биеди. Ол жасан, Шимал Кавказы республикаларында жоозле бля китап чыкьғанды. Анатолий Кокин эподу устасыды. Кьабарты-Малкьарыны сейир табигьатына асат халда уа ол салған суруттардан гонимени ийсылери бурунуна уруп, черекни шорудуғаны кулагына ашилип кыалады.

Геннадий Теміржанов ишлерине бизни республикадан тышында да искусстводелде улу бағза биеди. Россияны реализм шолуну усталыклары сакьлай, ол бусағат заманы халдерин да кириеди кесини чыгармачылыгына.

Кыракь кесини ишин эки ыйкьаны ичинде бардырлыгына.

ГЕРМИЯНЫ АСИМ.
Сурутланы Е. КАЮДИН алгынды.

Сюдан онгы: Геннадий Гладышев. Акьсызланы Сияра эм Нелли Суудуюва.

Жамаут палатасыны башчысыны орыбасары Людмила Федченко, художник, артисте эм искусствону сойген көп адам кыашханды, сөлөштен да этенди.

лаға баш кеңичдиргери онг бериге керекди, - дегенди ол. Башха кыартланы да районда былай бир зат этилгенден ахьырда кыабилан болмагандарын айтып, Теміржан улуға бу ишин кыаруу аны кеңи аркызылыкларын билдиргенди.

Сурат ишлеу адам улу жаратылганлыклары болған адимла киреди.

Сурат ишлеу адам улу жаратылганлыклары болған адимла киреди. Сурат ишлеу адам улу жаратылганлыклары болған адимла киреди.

«Сурат ишлеу адам улу жаратылганлыклары болған адимла киреди. Сурат ишлеу адам улу жаратылганлыклары болған адимла киреди. Сурат ишлеу адам улу жаратылганлыклары болған адимла киреди.»

Ауур атлетика

Элбрусчула - алчы жерледе

Тырынаузда «Голог» спорт-спортезиге кыажууды деген чакьыруу бля ауур атлетикадан 19-июнда тугьанланы араларында КьМР-ни биринчилиги бардырлыгына.

Сабийле онки ауурлуқк категорияда эришгенди. Барындан да жетишмили Элбрус району Физкультура эм спорт жаны бля юмте тетики комплекси спорт шолунда окугьанлы болғандыла. Алай жашлада Болислав Бортевич, Рустам Сижмаев, Полиойланы Расул, Аслан Каскюлов, Хаджижаны Элар, Алим Шолтоев, Багьлангарул, кыаблада бийчелганы Альбина бля Зарина Шурдумова хорлағандыла. Аланы тренере Этезланы Вадим, Муаезд Шаров, Чингиз Дахилгову юйретеди.

Аладан сора да, биринчи жерини нальчыликче Улбашланы Маждид бля Атакулы Хасан (тренерлери Анзор Карданов), Терк районды штангыны Астемир Шадов (тренери Владимир

Полюйоланы Расул.

Ужева) алгындыла. Турнирге кыашхандыны кебюсоне спорт разрядыла да топулғандыла.

Анатолий ТЕМИРОВ.

Жангы технологияла дерле, хар кыой эс айтсала. Аман тойлоюду компьютер, ол да Интернетте кыошулул болса, жорухуда жорюротен телефон, видеокамера, не билеим, электрон китал (кичи окуй болуру). Алай кыошул элде жашаған, экиге ай-

алышындырған кимге борчулду дегенини айтып, эфендини сорған тереси да болуучу. Енгуекте бергениги кыабилтармай кыошуганын заманда кыабилтар жамауатын алпында. Неда жангы технологияла алай жайылып, он дуниядан ахна этюдо-

«Огьесе уа, жангы технологияларыгызга кюлейим, 80 жыл жаш болуона уа бирда улуладым, - дейди Биляк кеси-кесине.

Бу намьса сакь аппа бюгюн да айтып болур эди кыстыма этюкени жайып, элде ол ингирде тонку тыпкы кыюймасла. Чыракь жарькь болмаса, ачулануучу аппа ол ингирде электриккере испос окузна эти.

Бу технологияла дегенигуз негу?

ланган кырандышан Интернет бля таныл турған жуугуу, керек кон хар несине да жарар деп ышанырча тойлоюду. Неда уругураны салуугу бля кыой болған энди телефон бля соруп кыошты. Анга болынчыла аш-суу олтип айланған а жангы технологияла чырт да келишмейди.

Чамхана

«Огьесе жангы технологияларыгызга кюлейим, 80 жыл жаш болуона уа бирда улуладым, - дейди Биляк кеси-кесине.

Газетни басмаға КьМР-ни Аспамасы информация органа жаны бля кыарал компьютерни слубкасы хазыр эттенди.

Газет «Тетраграф» ОО-ну типиграфияла, Басманы, Нальчи шахар, Ленин аты проспект, 33

Газетлени искерте тыпшыруу ючюн КьМР-ни почта сызымы федеральный Управленисы жууалдыла. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газетлени роингагы сатуу ючюн КьМР-ни «Рескатори» акционер обществосу жууалдыла. Телефон: 42-69-34

Номерге трафикте керу 19.00 сағатта кыо салыңдыла. 20.00 сағатта кыо салыңдыла.

ГАЗЕТНИ НОМЕРИ:
Чыгармачыла: Таппасхалланы Аминат - де журый редактор, Теченчиланы Зульфа - жууалы секретары орыбасары; Бийчекчуланы Жаннет (1, 2-чи бетле), Зезаланы Лид (3, 4-чю бетле) - корреспонд.

Тиражы 3540 экз. Факс №2754

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИГАТЕЛИНИ АРТСИ:

36000, Нальчи шахар, Ленин аты аркыкы, 5

Адрескер юмте: ebor_50@mail.ru